

PRAKTIJK-TIPS

Ratten- en muizenbestrijding

D. P. KEMPE

voorlichtingsambtenaar afd. Bestrijding van Ongedierte

*Mesthoop - beplanting - flat:
een goede combinatie voor ratten.
Foto's D. P. Kempe.*

Rattenoverlast bij flats neemt toe

De oorzaak van het optreden van ratten bij flats moet worden gezocht in de aanwezigheid van voor de dieren bereikbaar voedsel. Dit voedselaanbod ontstaat, doordat blijkbaar vele bewoners hun teveel aan eten naar beneden gooien en hun tafellakens buiten het raam uitslaan. Vermoed wordt, dat de bedoeling hiervan is de vogels te voeren. Als dit „voeren” ’s ochtends gebeurt, zou het terecht geredeneerd zijn, omdat de vogels overdag hun voedsel zoeken, maar meestal vergeet men dit. Nadat de nacht is ingevallen zijn de vogels niet meer op voedsel uit en komen de ware nachtelijke bezoekers te voorschijn, zodat vaak tientallen bruine ratten op dergelijke plaatsen dit voer komen weghalen. Ter toelichting zij vermeld, dat de zogenaamde etensresten een zeer ruim begrip omvatten: zij variëren van broodkruimels, stukjes worst en kaas tot de inhoud van een pan hutspot.

Daarbij komt, dat afval, stukjes papier, plastic, enz., dat kwistig wordt rondgestrooid, zeer geschikt is als nestmateriaal. Onder de flat waar het meestal warm is, vinden de dieren een geschikte plaats om hun nesten te bouwen. Een ideale situatie voor de ratten omdat de flatbewoners op die manier zowel voor voedsel, als voor nestgelegenheid zorgen.

Als u de moeite neemt om ’s avonds zelf te gaan kijken, kunt u net als ik, zien hoe ratten slepen met een stuk worst of een klein half brood. Houdt er echter wel rekening mee, dat u ergens van zevenhoog de inhoud van een pan eten op uw hoofd kunt krijgen.

Nog groter wordt het probleem als men de **beplanting** tot tegen de flat laat groeien. Veelal staat de beplanting dan zo dicht tegen de voet aan dat het voer tussen de struiken valt en onbereikbaar is voor de vogels; hoe goed de bedoeling van het „vogeltjes voeren” ook moge zijn, de ratten zullen de enigen zijn die het voer zullen vinden. Er zijn mij diverse gevallen bekend, waar men in verband met de rattenoverlast, de beplanting aan de voet van flats heeft **verwijderd** en gazons heeft aangelegd. Het terrein is zo bereikbaar voor een schoonmaakdienst, zodat rommel en etensresten minder langdurig blijven liggen. Bij beplanting in de nieuwbouw zal met dit aspect dus rekening moeten worden gehouden.

Ratten en riolering

In vrijwel alle dorpen en steden komen bruine ratten in het riool voor. De vraag wat die beesten daar zoeken is snel beantwoord: eten!

Dat voedsel is er dan ook meer dan voldoende aanwezig, want grote hoeveelheden etensresten vinden al dan niet gemalen via gootsteen of toilet hun weg naar het riool. Wat dat betreft dus ideaal voor de ratten. Desondanks zullen de dieren daar niet uitsluitend verblijven en zo mogelijk droge nestelplaatsen opzoeken.

Indien op een plaats oude huizen worden afgebroken en nieuwe huizen worden neergezet met een nieuw rioolstelsel, zonder dat de **oude riolen** zijn weggehaald of vakkundig **afgedicht**, blijkt alras dat de in het oude riool verblijvende ratten via openingen een weg naar boven graven en in de tuin terechtkomen, of zelfs via de onderkant van de spouwmuur in huis of in de kelder. In huis verplaatsen de dieren zich via de spouw naar plafonds of vloeringen, hetgeen ideale nestgelegenheden zijn; nestmateriaal is op die plaatsen meestal ook wel voorhanden.

Een probleem apart lijken ratten op te leveren die zich op zolder, vloering, tussen plafonds of in de spouw bevinden, en van het uitgelegde lokaas niets opnemen. Deze dieren komen uit het riool en verplaatsen zich via de spouw naar hoger gelegen plaatsen. Zij hebben als zij zich daar bevinden geen honger meer, daar zij lunch en diner reeds in het riool hebben genuttigd. Bestrijding moet dan plaatsvinden onder de vloer of in het riool.

Voor oude niet in gebruik zijnde riolen en putten geldt dan ook: zo mogelijk verwijderen of anders dicht metselen. Blijkt bij nieuwbouwplannen in oude buurten, dat de oude riolering niet zal worden gebruikt, dan dient bij afbraak deze riolering te worden verwijderd. Ook nieuwe riolen kunnen defecten vertonen, waardoor de ratten zich toegang onder of in de woning kunnen verschaffen. Deze gebreken kunnen ontstaan door verzakkingen, of doordat gresbuizen of gemetselde putten door verwerking na 15 of 20 jaar gebreken gaan vertonen. Asbestpijpen vertonen deze gebreken al na 10 jaar.

Het **vervangen** of **repareren** van zo'n defect riool is vaak geen eenvoudige zaak, omdat een toegangsluik in de vloer veelal ontbreekt en is de vloer op de plaats waaronder het defect zich bevindt van beton, dan vereenvoudigt dit de zaak niet.

Vergeet bij een onderzoek niet de mogelijkheid na te gaan of het hoofdriool of de put in de loop der jaren door het zware verkeer te lijden heeft gehad en is gaan verzakken.

In de nieuwbouw wordt tegenwoordig PVC buis voor de rioolafvoer gebruikt, hetgeen ook problemen oplevert. Er zijn voorbeelden te over van gevallen waarin deze buizen waren gebroken of anderszins stuk waren gegaan.

Deksels van afvoerputten moeten uiteraard gesloten zijn en eventueel kapotte deksels dienen hersteld te worden; bestaat de afsluiting van een put uit een rooster, let er dan op of de openingen niet te groot zijn (max. 0,5 cm) en of het rooster stevig genoeg is.

Als alles tot zover in orde is, dan kan de rat ons nóg te slim af zijn door via de regenwaterafvoer naar boven tot in de dakgoot te klimmen. Een bolrooster zal hem deze toegangsweg versperren.

Als alle **toegangswegen afgesloten** zijn kan een door ratten geplaagd object na een verdelingsactie van 1 à 2 weken van het probleem verlost zijn.

Bestrijding van ratten in het straatriool kan worden uitgevoerd met behulp van bollen schapenvet gemengd met cumarine of chloorfacinon, dan wel met een ander lokaas in rioolvoerkisten met „silo”. Aangezien dit geen eenvoudige zaak is, kan hierover zo nodig bij de Afdeling advies worden gevraagd.

Deksel van afvoerput van metaal maken.

Open regenpijp afsluiten met bolrooster.